

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան ... 12 ֆր.

Վեցամսեայ ... 6 «

ԱՐՏԱՍՈՒՄԱՆ

Երկու քիւ միկ ծրարով

Տարեկան ... 12 ֆր.

Վեցամսեայ ... 7 ֆր.

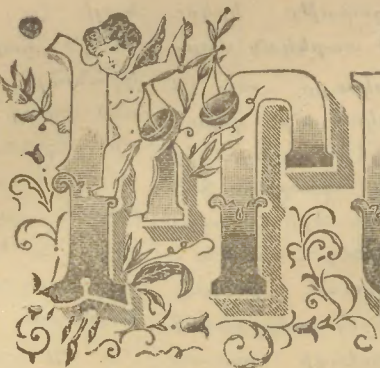
ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2. 60

Վեցամսեայ 1. 50 Տոյար «

Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Մանուցման սուղը
20 սանթիմ

Լ Ր Ա Ք Ի Ր

Ա Ջ Ք Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄՆՆ ՉՈՐԵՔՇՈՒԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

Հ Ա Ս Ց Ի

Rédaction du journal

le vounk

VARNA (bulgarie)

Редация

на вестникъ

Игравунк

ВАРНА

Գրոցրոշուք եւս չեմ
սրոցիր

ԿԻՆԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

ՊՕԼԻՍ 20 նոյմ. 1904

Ահաւորիկ անձնաւորութիւն մը, որ թէեւ մեծ հանճարի տէր չէ, բայց իբրեւ շրջահայեաց և զգայուն անձ մը՝ արժանի է աւելն գովեստի, մանաւանդ որ, գիտցած է երուսաղէմի ապականուած միջավայրին մէջ իսկ պահել իր սրտի մաքրութիւնը և գեղեցիկ զգացումները։ Իր լուսարարապետութեան օրով, ոչ ոք կը ճանչնար զինքը իր արժանիքի բարձրութեան մէջ։ Բայց պարագաները ցոյց տուին անոր իսկական արժանիքը։ Օրմանեանը խաբուեցաւ, որովհետեւ, եթէ ժամանակին դիտցած ըլլար թէ իր ծանօթացած Լուսարարապետը Վանքի մը հնութեանց խեղճակ պահապանը ըլլալէ աւելի բան մըն էր, թէ Հին Կտակարանի պատմութեան հեղինակը տափակ պատմաբան մը չէր միայն, անշուշտ երբէք մաքէն չը պիտի անցնէր զայն Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրական ժողովին նախագահ կարգիւ։ Բայց պատմութեան մէջ շատ կը տեսնենք այնպիսի օրինակներ, ուր քանի՜ քանի՜ խորագէտ էնթրիզաններ իրենց լարած թակարդներուն առանց փայտակին հասնելու՝ քայքայուիւն և իրենց Սպանիական դեղակներուն փուլուլումը տեսած են։ Օրմանեան այդ դժբաղդներուն կարգէն է։

Հիմա դառնանք մեր բուն խնդրին և աչքէ անցնենք Ս. Կաթողիկոսին երկամեայ գործունէութիւնը։

Ն. Ամենապատուութիւնը, իր կաթողիկոսական ձեռնադրութենէն քիչ վերջ ճամբայ ելաւ եւ քննող աչքերով շրջեցաւ Ատանա, Հաճըն, Այլնթապ, Մորաշ, Մալթիա, վերջապէս իր հովանաւորութեան տակ գտնուող բոլոր կարեւոր թեմերը ու չը մոռցաւ այց մըն ալ տալ Ձէյթունի և Ֆրնուզի դժբաղդ քաջերուն։ Իր

աչքովը տեսաւ մատաղատի որբերուն հսկայ երամբ, աւերակները եւ Հայուն տնտեսական քայքայութիւնը։ Դէպ ըստով, անհեռաւոր քաղաքականութեան մը դառն արդիւնքը և կաթողիկոսական ապիկար վարչութեան մը 30 տարուայ զեղծումներուն յանդած ողբալի վիճակը։

Մ'ըմտեցաւ իր սիրտը, զգացայն ատեն իր վրայ ճնշող ծանր պատասխանատուութիւնը և շատ խորհեցաւ այս թշուառ կացութեան դարման մը գտնել։ Ի զուր։ Դիտեց իր շուրջը, ամաշուրթիւն գտաւ։ Ոչ գործող մարդկար, ոչ միաբանութիւն եւ ոչ դրամ։ Կարեւոր աղարակ մը վազըֆ եղած էր եւ մնացեալ կալուածներն ալ, 200 ոսկիի չափ տուրքի պարտք մը ունէին և վարժարանները բարձի թողի եղած հաստատութիւններ էին։ Վերջապէս կրթական, կրօնական եւ նիւթական բացարձակ ոչընչութիւն մը։ Այս ամէնը անձամբ տեսնելով և շօշափելով, խորապէս համազուեցաւ որ իր սիրելի իտեալները անկարելի է իրականացնել իր հօտին սեփական միջոցներով։ Ուստի, իբրեւ վերջին ապակէն, խորհեցաւ Պօլիս գիմել, հոն՝ ուր կը գտնուի երկրին քոնասէր Վեհապետը, հոն ուրկից երկու տարուան մէջ միայն քառասուն եւ վեց զրշ։ Նուէր ստացած էր և սակայն, հոն, կը գտնուէին իրենց կաշկանդիչ կանոններով իր վրայ բռնացող Պատրիարք և Քաղ-ժողովը եւ բազմաթիւ շոջեր ու բարեկեցիկ հայեր։

Երբ Պօլիս հասաւ, նախ և առաջ դիմեց երկրին Վեհապետին՝ իր և իր հօտին հաւատարմական զգացումները արտայայտելու՝ եւ յետոյ հետեւեալ եօթը խնդրանքները ներկայացուց Ն. Վեհապետութեան։

1. Քէյֆիզեանի յատկացուած ամաթոշակին շարունակութիւնը
2. Վանքապատկան կալուածներու տրոց պարտքին շնորհումը
3. Դլանի աղարակին յանձնումը
4. Մայրավանքին ու եկեղեցիին

նորոգութեանը արտոնութիւն։ 5. Նայնպէս արտոնութիւն այլ և այլ կ'սաւեր հանրօգուտ շէնքերու նորոգման։

6. Կիլիկիոյ Աթոռին միաբաններուն դրամն ու գոյքը, իրենց մահուանէն վերջ, Աթոռին մնալու մասին՝ օրէնքի մը հաստատութիւնը։

7. Կիլիկիոյ թեմէն 6 տղոց Պետական վարժարաններ ընդունուելը։

Այս առաջարկներուն առաջին չորսը, որք ամբողջին անհրաժեշտ և կարեւոր մասը կը կազմեն՝ շնորհուեցան և մնացեալներուն քննութիւնն ալ պատկանեալ նախարարութեան յանձնուեցաւ։

Հիմակ առանց ուրիշ մանրամասնութեանց մէջ մտնելու, թուենք Ն. Ամենապատուութեան Պօլիս այցելութիւնովը ձեռք բերած յաջողութիւնները, որոնք ամէն գովեստէ աւելի պերճախօս են։

1500 ոսկի բացուած հանգանակութեան տրդիւնը, որ դեռ շարունակելի է։

420 ոսկի մնայուն տարեթոշակ մը կառավարութեան։

120 ոսկի թօրալեան եղբայրներուն տարեկան մնայուն նւապատը։

Դլանի աղարակին յանձնումը։

200 ոսկի, կալուածական տուրքերէ մնացած պարտքին շնորհումը։

Ատանայի մէջ վարժարանի մը շինութեան համար, Ունճեան էֆ. ի յանձնառութիւնը։

Այնթապի մէջ բարձրագոյն վարժարանի մը շինութեան համար պէտք եղած ընդարձակութեամբ գետնի մը նուիրատուութեան խոստումը, տեղացիի մը կողմէ։

Դասադրքերու նուիրատուութիւնները եւն. եւն.

Ու այս ամէն նիւթական յաջողութիւններուն քով կարելի է աւելցնել նաեւ Պատրիարքարանի հետ տեղի ունեցած իրաւասական խառնաշփոթութիւններուն եւ տյլ առկախ խնդիր-

ներու կարգադրութիւնը, կարող եկեղեցականներու եւ խղճամիտ ուսուցիչներու ընտրութիւնը, մայրավանքին ու եկեղեցիին նորոգման արտոնութիւնը և ուրիշ կարեւոր խնդիրներու կարգադրութեան հաւանականութիւնը եւն. եւն. Բայց այս ամէնէն վեր կարելի է դասել իր ձեռք բերած բարոյական յաջողութիւնը, որուն օգուտները շուտով պիտի տեսնուի մօտիկ ապագային մէջ։ Որովհետեւ, երբ երկրին Վեհապետէն կընդունուի, կը մեծարուի եւ բարձր շնորհներու կարժանայ ու ակնակուռ նշանով մը կը պատուուի, անշուշտ այս դէպքը կարեւոր դեր մը պիտի ունենայ ապագային, Ն. Ամենապատուութեան թուրք կուսակալներու հետ ունենալիք յարաբերութիւններուն մէջ։ Իսկ միւս կողմանէ իր շահած համբաւն ու ժողովրդականութիւնը պիտի ստիպեն Օրմանեանը, քիչ մը փոխելու իր յանձնապատան ընթացքը, գէթ Կիլիկիոյ Աթոռին հանդէպ։

Գովելի է ուրեմն Ս. Կաթողիկոսին իբրեւ գործի մարդ ամէն ինչ իր ձեռքով գործադրելու եռանդը, որ մեծ մասամբ պըսակուած է այսօր և որուն համար ամէն շնորհաւորութեան արժանի է։ Որովհետեւ, առանց իր Պօլիս ներկայութեանը, երբէք կարելի չը պիտի ըլլար այսքան սուղ ժամանակի մէջ այսքան արդիւնք ձեռք բերել։

Այս բանիւրուն հովուապետը, արթուն մտքը կը հսկէ իր հօտին վրայ ու յստակօրէն ճանչնալով անոր բոլոր պէտքերը, ամէն ճիգ կը թափէ անոնց կրթական բարգաւաճման և կրօնական բարենորոգման համար, արժանի է ամէն քաջալերանքի եւ պէտք է որ արտասահմանի հայութիւնն ալ իր երբեմնի անխոհեմութիւններով Կիլիկիոյ իր աղգակիցներուն փառնեան պատճառ ըլլալէ վերջ, գէթ այս սրբազան պահուն, նիւթապէս օժանդակէ Ռուբենեան շիջելափառ հարստութեան աւերակներուն շուրջը յաժող մեր եղ

բայրենքուն կրթական ու կրօնական վերաճութեան Ս. Գար-ծին համար, այսքան ձեռնհասօրէն աշխատողի մը:

ԱՐԵՒԵԼՆԻ

ՏԱՐԹՆԻ ՀՈՂԵՐՈՒ ՅՈՒՑԱԿԸ

Անթոկի Գաւառակ	Ապրիլի 1-ին ընդհանուր թիւը		
	Գեղացիներ	Բնակիչներ	Ընդամենը
1. Կէրթէ Կիւղան	1469	865	604
2. Ուլիաճ	795	459	336
3. Շէնիք	853	593	260
4. Ուլիաճ	1142	706	436
5. Կէրթէ Կիւղան	208	141	67
6. Կէրթէ Միսուր	181	112	69
Շատախի Գաւառակ			
1. Գեղաշէն	339	434	103
2. Հեթինք	767	423	344
3. Տափիկ	349	186	163
4. Շուշանամար	406	248	158
5. Աղիար	466	319	147
6. Աղբի	832	620	212
7. Իրիցանք	188	144	44
8. Ռօք	632	436	196
Խիյանի Գաւառակ			
1. Իլիանձոր	665	290	385
2. Սեղիթ	165	89	75
3. Հեղինէ	671	292	379
4. Արծօնք	683	536	147
5. Ընկուզնակ	795	302	493
Տալօրիկի Գաւառակ			
1. Եղիար	195	20	105
2. Չորեք	86	28	58
3. Չորեք	198	90	108
4. Յարդ	182	93	89
5. Հոսնուս	145	57	88
6. Վերինտրեխ	107	52	55
7. Տալօրիկ	568	253	315
8. Գիտանք	127	49	68
9. Հաքմանք	247	80	157
10. Բուրի	304	114	180
11. Յոսնուս	293	88	205
12. Հիւղէնք	685	170	515
13. Մաղբէ	365	89	296
14. Սըլու	108	39	69
15. Բարսուս	168	50	108
16. Հուլիս	141	63	78
Բիզանի Գաւառակ			
1. Բարսուս	105	37	68
2. Հոսնուս	63	19	45
3. Կիւղան	269	131	126
4. Կիւղան	114	55	69
5. Յարթանք	178	62	116
6. Հոսնուս	288	147	140
7. Հիւղէնք	172	67	105
Ա. Մ. Փ. Ո. Փ. Ո. Մ.			
Գաւառակ			
Անթոկ	4648	2876	1772
Շատախ	3979	2610	1367
Խիյան	2978	1509	1469
Տալօրիկ	3939	1339	2494
Բիսանք	1189	520	669
	16.733	8854	7771

Ոյս 7771 սպաննուածներէն 2809 հոգի էրիկ մարդ են, 2193 ը կին եւ 2769 ը տղաք:

Բացի այս անձի կորուստներէն, քանդուած եւ կողոպտուած նիւթական փաստերը կը հասնին սա ահագին համատարածութեան:

Կործանուած կամ սրբուած շէնքեր 2263. Փնտռուած եկեղեցիներ 49. Եկեղեցւոյ կորսուած գործեր 833 հատ. քչուած ոչխար 80.075 հատ. քչուած եղ եւ կով 16773 հատ. յափքուած ուսանողներու արժէքը 35,783 լիւրա հացահատիկներու կորուստ 14.018 հարիւրալիտր:

ՄՇՈՅ ԴԱՇՏԱՐ	Սպաննուած
1. —Բերդակ	9
2. —Մկրագոմ	6
3. —Տըմեր տ	5
4. —Տէրէկ	6
5. —Ալիքըն	2
6. —Ալիքըն	1
7. —Կուրափօն	8
8. —Գոմիք	5
9. —Արաղ	11
10. —Պէլէ	—
11. —Տատրքան	3
12. —Տերքիփանք	2
Զանազան	39
	97

Մշոյ դաշտի այս 97 սպաննուածներէն 15 ը կին եւ 8 ը տղաք են:

Մշոյ դաշտի նիւթական կորուստն է քանդուած կամ այրուած շէնքեր 97 հատ. Եկեղեցական դարձերու կորուստ 661 » քչուած ոչխար 2159 » » եղ և կով 1321 » յափքուած գործերու արժէքը 5384 լիւրա հացահատիկի կորուստ 3252 հարիւրալիտր

(Բրո Արմենիայէ քաղաք)

Պ. ԷԳՆԱՆՆԻ ՈՐԲԵՐԸ

ԱՐԱՐԻՉ 25 ՆՈՅԵՄ.

(Շար. Նախորդ թիւէն)

—Երբէք մտա չունիմ ըսաւ. Պ. Զօպանեան, այդ խայտառակ գրութեան հեղինակն է, այդպիսի խայտառակ թերթի մը մէջ մանաւանդ. ես եթէ գործին միջամտել ուզեցի, պատճառն այն էր որ թուամանէ նոյն որբերը առնել տալու մէջ պատասխանատուութեան իմ բաժնին ունենալու, անոնց վիճակով զբաղել իմ պարտքս էր:

—Պ. Էգնաննի որբերը կը շահա գործէ՞ր ուրեմն:

—Ես քնաւ այդ ենթադրութիւնը չեմ ըրած, ու միշտ ըսած եմ թէ պ. Էգնաննի շատ ազնուասիրտ մէկն է. միայն թէ, ինչո՞ւ խոտա-ցիր են ժամանակին զանոնք գա-րացիքն, ու հիմա կաշխատոցն են. ինծի նամակ մը գրած էին խայտառակ նամակ մը. բառ մը հա-յերէն չեն գիտեր:

—Ներքեցէք. տառը որբերէն հինգը միայն կաշխատին ու միայն վեց սովիւ է ի վեր այն ալ. միւս հինգը միշտ դպրոց գացած են:

—Ինչո՞ւ միւս աշխատող հինգե-րն ալ դպրոց չեն երթար.

—Ըսելը զիւրիւն է. աշխատող

որբերէն երկուքը շարժար երկուսն ալ ամբողջ 19 տարեկան մարդեր են. միւս երկուքը ալ 18 տարեկան. ձրանսական ո՞ր դպրոցը պիտի ուզէր ընդունիլ բառ մը ֆոնանտէն չգիտող 18-19 տարեկան շարժար երկուսն ալ ամբողջ 19 տարեկան շարժար երկուսն ալ. պ. Էգնաննի զանոնք դպրոց չէր կրնար գնել տարբերուն պատճառաւ. ու որպէսզի պարապ չի մնան, միթէ մե՞ղք կը գործէր անոնց արհեստ սորվեցնելով.

—Բայց գոնէ կրնար ուսուցիչներ բռնել:

—Բան մը որ միշտ ըրած է. վաճառի, եթէ որբերը, ինչպէս կը-սէք, նամակ մը անգամ գրել չեն գիտեր, յանցանքը կամ պ. Պա-մանեանինն է, որ մէկուկէս տա-րուան մէջ անոնց բան մը չէ սոր-վեցուցեր, ու այսօր երբ վաճառուած է դաստառութեան, միտքը կի-նայ թէ որբերը դպրոց չեն եր-թար, եւ կտմ որբերուն է յան-ցանքը, որ բան սորվիլ չեն ու-զեր, երկու պարագայի մէջ ալ պ. Էգնաննի բան մը չէր կրնար ը-նել. մանաւանդ որ որբերը չարի մը բնաւ չեն աշխատած, ու եթէ բան սորվիլ ուզէին, այդ տար-ւան մէջ նամակ մը գրել կը սոր-վէին, միւս կողմէ. Պ. Էգ-նաննի միթէնաւոր մը, իր զաւա-կին նկատմամբ ալ ճիշդ տոյն ըն-ծացքը ունի. Հայ վարժուի մը իր զաւակն ու փոքր աղջկներուն դաս կուտայ, ու իր զաւակը փո-խանակ դպրոց դրկելու, գործատան մէջ կաշխատոցն որբերուն քովը:

Սա ալ աւելցնենք որ, երբ զիս որբերուն կը ներկայացնէր, պ. Էգ-նաննի անոնց զառնալով բառ առ բառ, սա խօսքերը ըսաւ. « Կիմա-նամ որ ձեր մէջը գտնուէր կան եղեր. ո՞վ որ գտնուէր է, թող ըսէ, ու այս երեկոյ իսկ ուր որ ուզէ պիտի դրկեմ զինքը, Ռուսիա, Պարսկաստան, Հնդկաստան, վաճառ-զի գիտէք որ մենք գործնական մարդիկ ենք, ու անկախ ապրելու վարժուած. ես չեմ ուզեր ձեզի գը-րադէսներ ընել, որոնցմէ Բարիզ շատ կան, ու որոնք ձեռքերն են բա-ցած մեր «բէշէրէն» կը պատին որ մեղքնալով վրաներն մէկ քանի բան իրենց նետնեք որ անօթութե-նէ չի մեռնի. ես ձեզի ասանկ չեմ ուզեր ընել. հապա գործնա-կան մարդիկ ընել կուզեմ. որ ձեր հացը ձեռքովնիդ հանէք, մէկուն պէտք չունեցած. իսկ եթէ ուս-մունք ալ կուզէք—թիմաստովը զիս ցոյց առաւ— ասա՛. ո՞վ որ չու-զեր որ այսպէս ըլլայ, թող ըսէ որ այս գիշեր պիտի դրկեմ. ես իմ զաւակս ալ այսպէս կը մեծցը-նեմ. Որբերը ոչ միայն զգուշա-ցան ըսելու թէ երթալ կուզեն, հապա քաղաքով մըն ալ սարսափած քահանային զիմեցին որ պ. Էգնա-նանի մօտ միջամտէ որ զիւրեք չի դրկէ. Տէր վաճառապուհ ան-չուշտ այդ քաղաք պահած է:

—Ես ըստովն արգարացի ու գործնական կը գտնեմ պ. Էգնա-նանի այդ վարժուածը. միայն կու-զէի որ այդ խօսքերը առջի օրէն որբերուն ըսուէին, փոխանակ ձեր գացած օրը ըսուէր, վաճառի, տղոց ըսեր են առած ատենին թէ զիւրեք մեծ դպրոցներ, համալսա-րան պիտի գնեն:

—Եթէ այդպէս խոստում ալ ըլ-լար. գործնականն մէջ անխա-կար

նալի էր, ինչպէս կուզէք որ 18 էն 19 տարեկան տղաք, առանց ֆրանսերէն բառ մը իսկ գիտնալու մեծ դպրոց ընդունուին, եթէ «լիսէ» մը ընդունուին ալ (ինչ որ կարե-լի չէ) տասը տարի պիտի աշ-խատին պատկաւորի քննութեան հա-մար. ենթադրելով որ ամեն բան իր կարգին յալէ. յետոյ ալ հա-մալսարան մտնելով հինգ տարի պի-տի աշխատին թիշկ կամ փաստա-բան ըլլալու համար, հինգ տարի ալ իր «լիսէն», ու Աստուծոյ կամքով 40 տարեկան ըլլալէն ետք պիտի կրնան վերապէս վկայակա-նին առնել, մինչդեռ եթէ պ. Էգ-նաննի գործատուներ աշխատել ու-զէին, ոչ միայն արհեստ մը պի-տի սորվէին— ու պ. Էգնաննի բանեւորներէն յոյն մը 440 ֆր. ամ-սական ունի, ուրիշ մը՝ որ կաղ ալ է, 600 ֆրանք ամիսը կը շա-հի, մինչ քիչ հայ բժիշկ կամ փաստաբան Բարիզ այդչափ պիտի չափէր— հապա նաեւ պ. Էգնա-նան հաւանաբար զանոնք որ մը իր պաշտօնութեան մէջ առնէր— ուր եղող հայերը 300 ֆր. էն 1000 ֆը-րանք ամսական ունին. ու այս բոլորն վրայ, Բարիզի պէս տեղ մը ալ պիտի ապրէին, մինչեւ չա-փահաս ըլլալն ընաւ հոգ չունե-նալով:

—Իրաւ է որ ինչ որ ըրին, ի-րենց ըրին, ու ըրածնին պիտի գը-տնան: Ես մտածեցի որ թերեւս կարենայի այդ չորսը համոզել որ մնան. բայց տեսնելով որ մաքը-նին բոլորովն աւրուած է, ետ կեցայ. ինչ կըսէք դուք ինծի ի-րաւունք չէ՞ք տար որ զանոնք հա-մոզել չիորձեցի որ կենան:

—Ոչ միայն ձեզի իրաւունք կու-տամ որ այդպէս հետեւին վա-րուէր էք, հապա միակ ելքը այդ էր. վաճառի եթէ մնալ ալ ուզե-ին, պ. Էգնաննի չպիտի ուզեր որ մնան, քանի որ իր կամքին դէմ կանուստեն. ու արդէն, այն օրէն ուր գտնուէին յայտնեցին զիւրեք տեղ մը դրկել ընդունած էր. բայց գործը զիւրեք չէր, վաճառի, ո՞ւր դրկել. ոչ մեկուեղ չեն ուզեր երթալ, ոչ մէկ ան-ցազիր ձեռքերն ունին, այն ա-տեն Տ. վաճառապուհ հայրը Պատ-րիարքին գրեց զանոնք Պօլիս զը-րկելու համար, նկատելով որ մի-նչեւ չափահասութիւնն պ. Էգնա-նան զանոնք հոգալու համար գու-մար մը կը որոնարուէր. Մինչեւ որ պատասխան եկաւ, ու յետոյ ալ անպակ ծախքերով ու մեծ զգուշութեամբ մինչեւ որ ան-ցազիր հանուեցաւ, ժամանակ ան-ցաւ:

—Ես առաջարկեցի որ կեդրոնա-կան կամ Պէրպերեան դրուին. . .

—Լաւ առաջարկ. բայց կարելի է դուք կեդրոնականէն էք, ես Պէր-պերեանէն. . . այդ տարբեր տղայոց համար տեղ կա՞յ այդ դպրոցները. . .

—Ճիշդ ես ալ այդ մտածեցի կեդրոնականին համար, մանաւանդ որ, տղաքը բոլորովն սանձա-ր-ձակ ընթացքով մը վարժուած ըլ-լալուն, Լալաթիոյ պէս խայտա-ռակ թաղի մը մէջ, հակորդութեան ապստամբ, չըրածնին ալ պիտի ընել սորվին. . . անոր համար գի-շորովիկ Պէրպերեանը աւելի յար-մար տեսայ, բայց հոգ ալ տեղ կա՞յ, ու պիտի ընդունուին եթէ հոգ ելլան, իրենց անզուսպ ըն-թացքով ցոյց պիտի տան թէ այս գործին մէջ իրենք են դասապար-

իրիկուն պիտի ներկայացնէ համալսարանը Եօթէն Սիւն հեղինակութիւններէն «Գաղտնիք Բարիպո» մեծ թատերախաղը :

ՀԱՎԱՏՈՒՄ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Սքիւպ վիւսթիւնտէ սօն հափթաւ 10 քիշի գաթիւ վէ 2 քիշի ճէր՝ օլընտըլար : Թիւրքիւք պու մուգաթէլէի գօթիթէլէրէ հափթի խեյօրլար : պուլիար կաղէթալարը թիւրքիւքի պու իզլիաթընը թէքիպ իթմէքտէ տիւրէր : Սքիւպ վալիսի պիւր թապուր ասքէր իսթէմիշ քէօյլէրէ գարապօլ կէզտիւրմէք իշիւն :

—Մանասթըրտան Պէլկրատըն «Բօլիթիկա» կաղէթաւընտ եաղըտըլընա պիւնաէն, Սուրօլիշ վէ Գօթանօ նամ քէօյլէրտէն թէշքիլ օլընմըլ պիւր պուլիար չէթասը բազարտան կէլէն 8 Բուսիւր իւզէրիւնէ հիւճում իտէրէք տիւրի պալլարլար վէ 2էլէնիշտէ Բուսիւրտան գաթիլ օլընան պուլիարլարըն ինթիգաւմընը ալմագ մագսէտի իլէ, անլէրի եաթըրուպ, պալթա իլէ պաշլարընը քէսէրլէր :

—Բուսիւրտան Էօթէնէճէք օլան սէնէլիք թալմիւնաթը հարպիէ իշիւն 350000 լիւրա յունպար 1 տէ Էօթէնմէսի մուգարքէր իտէտէ շիմտիլէ գատար եալընը 90000 լիւրա մէվճուտ ըմըլ :

—Կէշէն հաթիւ 2անագալէ պողաղընտա պիւր ֆըրանսըլ վաբօրընտան թիւրք հիւքիւմէթի թարաֆընտան զապթ օլընան մուհիմաթը հարպիէ մէճէ Ծաշընա մալտուս օլտըլը եաղըմըլ ըտը, «Աթանա պուլիար»րն Սթանպուլտան ալտըլը թէլէկըրաֆա պիւնաէն, թուլթուլան սանտրէլար կէօեո րուսիւրը Էթմէնի լէրէ ալիտ իմիշ :

—Իգաւմըն եաղաղըլը իւզրէ, էն Էէնի սիստէմտէն հարպ վաբօրլարը սըբարիշ վէրմէք վէ էսիկի օլուպ Էէնի ուսուլա իսթիմալ օլընմալաճագ վաբօրլարը սէօքմէք իշիւն Սուլթան պահրիէ նաղըրնա թալիմաթ վէրմիշ :

Տ Ա Ի Ի Լ Ի Է

Էէնի կէօմրիւկ թարիֆէսի Սօպրանիէտէն գապուլ օլընտըլ : Խարիճտէն Պուլկարիայա իսիալ օլընան մալլէրիւն կէօմրիւկի մէզքիւր թարիֆէ մուճիպ արթաճաղընտան, Աւստրիա տէվլէթի վէ պէլքի տիկէր տէվլէթիւրտէն պողըլարը իթիւրաղտա պուլընաճաղլարը շիւքէսիլ կէօմրիւնիօր : Պու պապտէ իսթիւնսալ օլընան մալլէմաթ վէ Էէնի թարիֆէիւն Էէնմիթիլէթի նօգթալարընը գարիւնըմըլա պիւր տիւրմէկի վատ իտէրիլ :

—Սիշթօֆտա տաիւ թէլէֆօն մէքքէլի թէէսիս օլընարագ, բազար կիւնիւ րէսմի քիւշատը իճրա օլընտըլ :

—Պուլիար վաբօր գուճրանեաւընըն Էէնի ալմըշ օլտըլը Սօֆիա նամ վաբօրը ճուճա էրթէսի կիւնիւ իլք տէֆա օլարագ Պալլըղա վասըլ օլտու վէ գուճրանիւտան պիւր զիյաֆէթ վէրիւտի :

—Սօֆիա տա հիւնաղիւս թալէպէսիւնաէն իւրիսթօ ֆիւնիլ վէլտէ թիւֆէնիլ իլէ նիշան աթմագ թէճիւկապէսիւնտէ պուլուսուր իքէն, գուրշուճ վալիտէսիւնէ իսապէթ իտէր : Խիւսթօ սէվիլի վալիտէսիւնին ճանաղ տիւշմէսիւնի կէօմրէսիւնտէ, քէնտիսիւնէ տալի իքի գուրշուճ սըգուպ թէլէֆի նէֆա իտէր :

Մ Ո Ի Հ Ա Ր Է Պ Է

Եանթա վէ Լիւսօնանկ պէյնիւնտէ ճաբօնլար իսթիւքիւմալար եալմալա տէվամ իտէյօրլար :

—Ժէնէրալ Օգու Լիւսօ ըրմաղընտա պուլընան Գաշտն ատա սընը թալիսիլ իթտի Բուսիւր 12 քիւլմէթրօ կէրի չէքիլտիլէր, ճաբօնլար Բուսիւրը թալագիպ իթտիլէր ֆաղաթ 5000 քիշի թէլէֆիաթի կէրի սիւրիւմիւլէր :

—Խալաղըն իշարը իւզրէ, Բօրթ Արթուրա վէ իլիմանտաքի րուս վաբօրլարընա, պալտուսուո Սէվաւաթօլ գըրուաղէօրիւ գարը ճաբօնլարը աթէշէ տէվամ իտէյօրլար : Բօրթ Արթուր իլիմանընտա սաղլամ օլարագ եալընըլ պիւր Սէվաւաթօլ վաբօրը գալմըլ պու տէ թօքմէնղիլիւնտէն իրագ պիւր քէօշէյէ չէքիլմիշ օլտըլը տիկէր մէնպալարտան տաիւ թաստիլ օլընմըլ տըր :

—Լօնտօնտան վիէննայա պիւրտիւրիլի իւզրէ, Բօրթ Արթուր տիւշմէսիւնտէ պիւլթիւն տէվլէթիւր հէր թարաֆտան ոուլհ իշիւն թէվաթիւթիլ գըլամ իտէճէքիլէր իմիշ :

—Թօքիտան վէրիլէն մալիւմաթ Մանշուրիտա րուս գըլալուզլարըն հէր թարաֆտա կէրի սիւրիւլտիւքիլէրի պիւրտիւրիօր :

—Ճաբօնըն իւշիւնճի տօնանմալընըն գօմանտանը Սաէն գըրուաղէօրիւ պիւր րուս թօքիլիւնէ թէսաալիֆիլէ պալթաղընը պիւրիւրմիշ տիւր, թալիֆէլէրտէն 30 քիշի վէ գօմանտանը պողուլմուշ տիկէրի գուրթուլմուշլար :

—Լօնտօն 29 նոյեմ.—Բէքիւնտէն իշար օլընտըլը իւզրէ, իւշիւն գալիլաւտան սօնրա Բուսիւր Խաւիս ըրմաղըն ճէնուպի ճիհէթիւնէ չէքիլտիլէր, տէօրտիւնճի կիւնիւ ճաբօնլար հիւճումա պաշլաւտըլար :

—Տէյիթիւկիւրաֆա թիէնցիւնտէն պիւրիւրիլտիլիւնէ պիւնաէն, Մուգտէն ճիվարընտա պուլընան րուս օրտուսը 400,000 քիշիէ պալիլ օլմուշ, պուլըն 40 պիւնի սիւվարի :

—Արթանթիւն վէ 2իլի տէվլէթիւրիւն Բուսիւր իշիւն վաբօրլար սաթմըլ օլմալարը րէսմէն թէքիլպ օլընմըլ :

Ռ Ո Ի Ս Ի Ա

Բէթէրսպուրիտա շալի օլտուղը իւզրէ, ալիլիլէ նաղըլը Մուրալիլիլ իսթիֆա իթմիշ, վէ իսթիֆասընա ոէպէպ կէօթէրմիշ քիլ քէնտիսի տալիմալթիլարատլը գիտէսընա իւլտմէթ իթմիշ օլուպ շիմտի իսէ մէմուրլարը Էէնի իտէալարա մէյիլիլ օլտըլլարընտան շալըր մէմուրիլէթիւն տէվամ իտէմէյէճէք :

—Նոյեմ. 28 տէ Բէթէրսպուրկըն Լէվաքի մէյտանընտա Էհալի պէյիւկ գալապալըղլա թօքլաւարագ նիւմայիլ իթմէք իսթէտի, ֆաղաթ պիւր գաշ Էիւզսիւվարի ժանտարմալար Էհալիլէ մէն իտուպ, պիւր չօք քիշի տէրտէթ իթտիլէր, պուլնլարըն Էքսէրիսի մէքթէպիլ իաի :

Բօրթ Արթուր րուս տօնանմալընըն սաղըլ գօմանտանը ալիւրալ Մալարուլըն.—քի ապրիլ 30 աա Բօրթ Արթուր Էօնիւնտէ «Բէթէրսպուլիւք» նամ ղըրհընըն պիւր թօքիլէ լիթէսաթիւֆ իթմէսի իլէ պէրապէր ղարգ օլմուշ ըտը.—էն աալ Էթմէնի օլտըլը թէպէյիւն իթմիշ տիւր : Միւլթէվէֆանըն իսմու չէօհրէթի Ստիֆան Օսթրուիլ Մալարուլ օլտըլը րէսմէն նէշը օլընմըլ տըր :

ՍՕՆ ԹԻԼԵԿՐԱՖԻԱՐ

Լօնտօն 30 նոյեմ.

Շանկայտան Մօրիսիլ Բօսրա պիւրիւրիլտիլի իւզրէ, Շախօ ըրմաղըն ճէնուպիւնտէ պուլընան ճաբօն օրտուսընըն սաղ գօլու շիմալա տողրու իլէրլէմէյէ պաշլաւտըլ Գըլալուզլար Նօնանշէյէ Էէթիլտիլէր : օրատա չէտիտ պիւր միւտաքէպէ վուգու պուլտու :

Լօնտօն 30 նոյեմ.

Սքաւտարտ աթօքիտան իշար օլընտըլընա պիւնաէն, Սէվաւաթօլ նամ ղըրհըլ Նանթաշան գալէնիւն մուհաֆաղաթ ալթընտա պուլուսըլօր իստէն, ճաբօն թօքիլէթիւրիւն անը թաաղիպ իտէպիլէճէքիլէր : Բուս գօնթըր թօքիլէթիւրի կէմիլիլէրիւն արալարընա չէքիլուպ կիլլէնմէքտէ իմիշլէր :

Վաշիկթօն 30 նոյ.

Ինիլիթէրա վէ Մ. Ա. Էրիկա հիւքիւմէթիլէրի պէյիւնտէ հտըլ օլաճագ միւնաղալարը չէյէթի հաքմիլիլէ իլէ հալլ իթմէք իշիւն ահտնամէ տիւն իմզալանտըլ :

Սթանպուլ 30 նոյեմ.

Իքի իսլահաթմը տէվլէթիւրիւն Էլիլէրի Պապը Ալիէ միւրաճաաթիւլէ նիվաի չէթալա գարշը թէտպիլէր էլէ ալընմաւընը վէ իսթիլիւն միլլէթիւր պէյիւնտէ խուսուճթ արթըրլմասընը իտտաա իթաիլէր : Տիկէր Էլիլէր տաիլի պու իտտալա գուլէթ վերտիլէր :

Պիւր թաղըմ Բուճ չէթալարըն Եոննանիտանտան թիւրքիւրապիլէ մէյէ հաղըրլանմըլ օլտըլարը պա թէլէկրաֆ Պապը Ալիլէ իսպար օլընմըլ օլտըլընտան, Ալիլիւն սամալը Էլիլիւն Եոննան հիւքիւմէթիւնիւն տըգգաթընը տալէթ իթմէք իշիւն Էմիւր վէրիլտի :

Օտեսա 30 նոյեմ.

Ճուճա էրթէսի կիւնի սօգաթտա բօլիս նաշարնիկի պաշընտան վուրուլուպ Էէրէ սէրիլտի : վուրան գաշմըլ նաշարնիկ իւմիւտիլ հալտէ տիւր :

Պէրիւն 10 նոյեմ.

Լօնտօնտան Լ'Անցալիկը Է պիւրտիւրիլտիլի իւզրէ, Բօրթ Արթուր րուս տօնանմալընըն (աաղ գալմըլ) գօմանտանը գալան վաբօրլարը հալալա աթմագ իշիւն Էմիւր վէրմիշ :

Ամիւրալ թօկօ Թօրօղա աաաւընա եաղըն Պալթիկ տօնանմաւընը պէքիլմէքտէ իմիշ :

ԹԻԼԵԿՐԱՖԻԱ

ՎԱՌՆԱ, ԴԵԿ. 1

ՉԱՌՈՒՆԷ

ՊԱՌԴՏԱՅ	
Վալիւն	54-60 լիպ. 9.70 / 12.10
Արապա	52-62 լիպ. 10 / 12 40
ԱՐԲԱ	
Վալիւն 100 քիւլօ հիւն	10.30/10.40
նօր	
Արապա 42-45 լիպ.	5.40/ 6.
ԵՌԻԱՅԱՐԱՊԱ 33/36 լիպ.	4. 20/4, 40
Վալիւն 100 քիւլօ	10 40/10.60
ՖԱՍՈՒԼԵԱ 100 քիւլօ	25--26
Արապա 100 քիւլ.	2 4--26
ՏԱՐԸ արապա հէքթ.	14--15
ԳՕԼՕԶ արապա 55-60 լիպ.	9. 90 / 11
ՄԻՍԻՐ 57-58 լիպ.	8. 80/8. 40
ՉԱՎՏԱՐ արապա 8	—/8. 20
« 100 քիւլօ	11.20/11.30
Կիւնաէ 40 -50 լիպ. վէ 50-60	
արապա կէլմէքտէ. վալիւն մուճմէլէսի նաթօլէն 20 ֆր. արապա մուճմէլէսի նաթօլէն 20. 20 :	

ՍԱՐԲԱՅԻՅԷ

Նարուլէոն 20, 20 ֆրանք
Օսմ. լիւրաը 22, 75 ալթուն ֆրանք

ՊԱԳԱԼԻՅԷ

Վարնա ըրաղաղտա պաղալիլի մալլէրիւն պու կիւնիլ ֆիլպթը, ալթուն լանք իլէ :	
ԳԱՇՎԷ	1,95/2 10
ՇԷԲԷՐ նէմիլ	80
ՇԷԲԷՐ քէսմէլ սանտըլ	40
Բիւրիւն ֆիլպէ չուլալ	47 .
» ճալոն »	38 .
» ինիլիլ »	28 .
» Բիգոն »	50
ԿԱԶ, սանտըլ	9. 40
ՉԷՅԻԼ Էաղը քիւլօ	90.—
ԳՈՒՐՈՒԷՊԷԼ	30

Одговорились А. Курбетянц
печатица "Вазиниостр" — Вагна